

Statsrevisorernes Sekretariat
Christiansborg
1240 København K

26. oktober 2015

Statsrevisorerne har den 19. august 2015 afgivet beretning nr. 21/2014 om ansøgningspuljer med en afgrænset ansøgerkreds. I den anledning redegøres herunder for de overvejelser og tiltag, som beretningen giver mig anledning til.

Tilskudsordninger, der fordeles på grundlag af en ansøgningsproces, udgør en stor udgift for staten, hvilket understreger vigtigheden af en god tilskudsforvaltning, der under iagttagelse af de forvaltningsmæssige principper sikrer størst mulig effekt af tilskuddene. Jeg er derfor enig med Statsrevisorerne i, at fordelingen af tilskudspuljer skal ske under iagttagelse af god tilskudsforvaltning, og at en eventuel afgrænsning af ansøgerkredsen skal ske på et sagligt og veldokumenteret grundlag.

Jeg skal bemærke, som Rigsrevisionen ligeledes anfører i beretningens introduktion, at det er det enkelte ministerium, som er ansvarlig for hvorledes de relevante ansøgningspuljer administreres og forvaltes. Dette gælder både i den såkaldte designfase, administrationsfase og opfølgingsfase.

Jeg har noteret mig, at statsrevisorerne finder det relevant, at Finansministeriet overvejer, hvordan der kan skabes et samlet overblik over statens tilskudspuljer, og hvordan regler og praksis for god tilskudsforvaltning kan styrkes. Finansministeriet vil igangsætte sådanne overvejelser, blandt andet med inddragelse af erfaringer fra eksisterende tilskudsportaler. Endvidere vil Finansministeriet foretage en opdatering af ”*Vejledning om effektiv tilskudsadministration*” og samtidig overveje, om regler og praksis for god tilskudsforvaltning på andre måder kan styrkes.

I det følgende gives konkrete kommentarer til enkelte punkter i beretningen.

Beretningens punkt 17 samt 36

Rigsrevisionen bemærker i punkt 17 og 36, at tilskudsområdet er præget af kompleksitet, og at ministeriernes kategorisering af puljerne er forbundet med usikkerhed, hvorfor Rigsrevisionen peger på behovet for større systematik på området.

Finansministeriet ser ikke umiddelbart et behov for at kategorisere tilskudsordninger i eksempelvis finanslovens anmærkninger, men vil gerne i forbindelse med

overvejelserne om at skabe et samlet overblik se på, om der samtidig med fordel kan ske en systematisering og begrebsafklaring.

Beretningens punkt 74-75

Rigsrevisionen fremhæver, at en puljeportal kan bidrage til at give overblik over de informationer, som er relevante i forhold til puljerne. Endvidere anbefaler Rigsrevisionen i sin konklusion på beretningen, at Finansministeriet tager initiativ til en fællesstatslig puljeportal, der kan bidrage til, at ansøgere får lettere adgang til at søge om tilskudsmidler.

Finansministeriet har noteret sig Rigsrevisionens anbefaling og vil analysere denne problemstilling nærmere, blandt andet ved at inddrage erfaringer fra de ministerier og styrelser, der allerede har etableret puljeportaler for deres egne tilskudsordninger. I analysen vil indgå såvel tekniske som organisatoriske aspekter i forhold til etablering og drift af en eventuel fællesstatslig puljeportal. I forbindelse hermed vil også indgå overvejelser om, hvilke oplysninger portalen i givet fald skal indeholde om den enkelte ordning, sammenhængen mellem portalen og ministeriernes tilskudsadministrative systemer, fuldstændigheden af portalen (er der fx hensyn, der taler for, at visse ordninger ikke skal indgå på portalen) samt om opførelse af en tilskudspulje på portalen vil kunne betragtes som en annoncering over for alle potentielle ansøgere.

Beretningens kapitel 3 om afgrænsningspraksis

Rigsrevisionen bemærker sammenfattende, at det ikke er tilfredsstillende, at tilskudsyderne generelt ikke dokumenterer grundlaget for at afgrænse en puljes ansøgerkreds.

Finansministeriet er overordnet enig med Rigsrevisionen i, at afgrænsningen af ansøgerkredsen stiller særlige krav til, at tilskudsyder dokumenterer de overvejelser, der ligger bag afgrænsningen, herunder også at tilskudsyder sikrer overholdelse af forvaltningsretslige grundprincipper.

I beretningens punkt 44 og 57 konstaterer Rigsrevisionen, at hverken Finansministeriets ”*Vejledning om effektiv tilskudsforvaltning*” eller de enkelte ministeriers individuelle administrationsvejledninger konkret beskriver, hvad der bør ligge til grund for en hensigtsmæssig afgrænsning.

Finansministeriet vil på baggrund af Rigsrevisionens bemærkning gennemgå ”*Vejledning om effektiv tilskudsforvaltning*” og indarbejde anbefalinger til, hvordan tilskudsyder kan dokumentere og vurdere hensigtsmæssigheden af at fortage en afgrænsning af ansøgerkredsen. Det kan fx ske gennem en justering af vejledningens kapitel 2.1 om de forvaltningsmæssige principper og kapitel 3.1 om udformningen af en tilskudsordning.

Rigsrevisionen bemærker i punkt 50, at blot 26 % af tilskudsyderne har kunnet dokumentere, at de har forsøgt at etablere et fuldstændigt overblik over den po-

tentielle ansøgerkreds, førend afgrænsningen er foretaget. I forlængelse heraf bemærker Rigsrevisionen i punkt 53, at der vil være situationer, hvor det ikke giver mening at danne et fuldstændigt overblik over den potentielle ansøgerkreds. Afslutningsvis fremhæver Rigsrevisionen i punkt 59, at et manglende overblik over de potentielle ansøgere medfører en risiko for, at tilskudsyderne udelukker kvalificerede ansøgere.

Finansministeriet er enig i, at det er vigtigt, at tilskudsyder er opmærksom på denne risiko, og vil derfor overveje, hvordan dette kan indarbejdes i forbindelse med en opdatering af ”*Vejledning om effektiv tilskudsadministration*”.

Rigsrevisionen bemærker i beretningens punkt 81 og 86, at tildelingskriterierne i nogle tilfælde kan bevirke en begrænsning af tildelingsfeltet, såfremt de indeholder en række mindstekrav til ansøger.

Finansministeriet bemærker hertil, at netop operationelle tildelingskriterier kan være et hensigtsmæssigt alternativ til den direkte afgrænsning af ansøgerkredsen. De operationelle tildelingskriterier skaber synlighed for, hvilke hensyn ministerierne har lagt til grund for udmøntning af puljen, og brugen af tildelingskriterier synliggør, hvorvidt de forvaltningsmæssige principper efterleves. Finansministeriet har i vejledningens kapitel 3.1.1 anbefalet, at tilskudsyder opstiller operationelle tilskudskriterier for, at grundlaget for tildeling af puljemidler er gennemsigtigt. I forbindelse med opdatering af ”*Vejledning om effektiv tilskudsadministration*” vil Finansministeriet overveje, om hensynet kan tydeliggøres.

Beretningens punkt 67-70:

Rigsrevisionen konstaterer, at 22 % af de ikke-afgrænsede puljer blev undladt annonceret, og at dette kan betyde, det ikke er de bedst egnede potentielle ansøgere, der modtager tilskudsmidlerne.

Det er som beskrevet ovenfor det enkelte ministerium, som er ansvarlig for hvorledes de relevante ansøgningspuljer administreres og forvaltes herunder annoncering, offentliggørelse eller lignende.

Finansministeriet anerkender vigtigheden af annoncering for at sikre, at alle potentielle tilskudsmodtagere bliver bekendt med tilskudsmuligheden. Dette forhold er allerede beskrevet i ”*Vejledning om effektiv tilskudsadministration*”. Finansministeriet vil overveje, om vejledningen kan styrkes på dette felt. Endvidere vil det indgå i overvejelserne om en fællesstatslig puljeportal, *jf. bemærkningerne herom ovenfor*.

Beretningens punkt 89-90:

Rigsrevisionen påpeger risici ved tilskudspuljer, der fordeles ud fra uopfordrede ansøgninger, da dette bevirker en meget lav gennemsigtighed.

Finansministeriet er enig i denne risiko men bemærker, at der kan forekomme tilskudspuljer, der er velbeskrevne og er blevet annonceret fx ved årets start, men

hvor puljen fordeles løbende i takt med at ansøgningerne modtages frem for efter på forhånd fastlagte frister. Finansministeriet betragter ikke sådanne puljer, som værende omfattet af Rigsrevisionens bemærkninger om uopfordrede ansøgningspuljer. Finansministeriet vil overveje, om der er behov for justering af ”*Vejledning om effektiv tilskudsadministration*”.

Beretningens punkt 5:

Rigsrevisionen bemærker, at en ansøgningspulje skal have både en finansiell og en materiel hjemmel men refererer, at Finansministeriet har peget på, at der er undtagelser til kravet om materiel hjemmel. På baggrund af Finansministeriets bemærkning finder Rigsrevisionen det ikke helt klart, hvornår der er tale om tilskudsordninger, hvor der ikke stilles krav om materiel hjemmel. Endvidere bemærker Rigsrevisionen, at jo mindre specifikke formuleringerne i hjemlen er, i desto større omfang er det overladt til tilskudsyder at fastsætte nærmere regler.

Finansministeriet er enig i denne sidste betragtning og bemærker, at netop dette forhold er baggrunden for beskrivelsen i afsnit 3.1 Design i ”*Vejledning om effektiv tilskudsadministration*”. Der er en række forhold, som skal indgå i tilskudsydernes overvejelser om etablering af en tilskudsordning, herunder om ordningen har en karakter, hvor det vil være hensigtsmæssigt at administrationsgrundlaget, som fx afgrænsning af ansøgerkreds og tildelingskriterier, fastlægges gennem en materiel hjemmel, eller om ordningen har en karakter, hvor den finansielle hjemmel er tilstrækkelig. Finansministeriet vil i forbindelse med opdatering af ”*Vejledning om effektiv tilskudsadministration*” overveje, om beskrivelsen kan tydeliggøres.

Kopi af dette brev er samtidig sendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen
Finansminister